

Justitsministeren: Ja, det er selvfølgelig Noget, som der ogsaa vil blive taget Hensyn til.

Ordføreren: Ja, der er endnu et Punkt, som jeg vil tillade mig at henlede den ærede Ministers Opmærksomhed paa, og som jeg haaber, at Ministeren er enig i, og det er, at Mandskabet ombord paa de Skibe, der søge Nødhavn, ikke maatte blive stoppet. Det er et Punkt, der, saavidt jeg mindes, allerede tidligere har været bragt paa Bane her. Det vilde være Udvalget kjært, om den ærede Minister vilde udtale, at han var af den Anskuelse, at, idetmindste under almindelige Forhold, Mandskabet paa saadanne Skibe, der søge Nødhavn, ikke maa blive stoppet.

Justitsministeren: I saa Henseende maa jeg udtale, at den Maade, hvorpaa man er gaaet frem netop i denne Winter, viser, at Ministeriet er i fuldstændig Overensstemmelse med Udvalgets Medlemmer paa dette Punkt, idet nemlig, naar Skipperen kun er kommen ind i en Havn for at søge Nødhavn, Mandskabet da ikke er blevet stoppet.

Kjær: Det er virkelig ikke, fordi jeg føler synderlig Øst til igjen idag at komme ind paa denne Historie med Præsterne, at jeg har begjært Ordet; men jeg kan ikke nægte, at min Følelse ikke rigtig lader mig No til at lade gaae upaatakt hen den Forklaring af den ærede Ministers Følelse, som har ledet ham til at stille Forslaget om Præsternes særlige Fritagelse for Bærnepligt. Vi fik, som sagt, en meget omstændelig Forklaring af den Følelse, der ledede den ærede Minister i saa Henseende; men den er for mig i høieste Grad besynderlig. Den ærede Minister sagde, at han ikke kunde finde det foreneligt med sin Følelse at tvinge nogen geistlig Mand til at gaae med i Krigen, naar han ikke ønskede det, men troede at have særligt Kald til at blive hjemme og trøste sin Menighed. Dersom den ærede Minister havde vendt det om og sagt, at han ikke vilde kunne forene det med sin Følelse at lade en Præst blive hjemme, naar Menigheden ønskede, at han skulde gaae ud i Krigen med dens Spinner, saa

wilbe jeg have fundet det fuldstændig naturligt og passende, men det Andet tillader jeg mig at betragte som unaturligt, jeg forstaaer det ikke; det Slags Følelse forekommer mig besynderlig især hos en Minister — og det en Minister, som ifjor var med til at vedtage Hærloven, hvori det hedder, at enhver vaabenfør Mand skal være Soldat. — Forøvrigt takker jeg meget det ærede præstelige Medlem her ligeoverfor (Kühnel) for de Udtalelser, han har fremført, og jeg finder virkelig ikke, at han fortjener et saadant Slags Tilrettevisning — som man jo tør kalbe det — som den, den ærede Minister gav ham. Det var meget smukt af det ærede Medlem; jeg vilde ønske, at alle Præster vilde rejse sig og, om jeg saa maa sige, profituere den ærede Ministers Udtalelse i saa Henseende. Men desværre, man vil vel ikke faae den Fornøjelse at see, at det gaaer til paa denne Maade, det vil snarere gaae, som den ærede Minister sagde: De vilde ønske at blive hjemme af de Grunde, som den ærede Minister udtalte.

Endnu skal jeg blot til den ærede Ordfører udtale, at han kom til i sit Foredrag at sige, at Frivillighed netop var det Princip, der var sat i Spidsen for vor Hærplan. Jeg er nu ikke saa heldig at kunne see, at dette er Tilfældet, det forekommer mig tværtimod, at det er Tvang i allerstængeste Forstand. Loven hviler i alle sine Poster paa Tvang. Det skulde have været mig kjært, om Frivilligheden virkelig var bleven sat i Spidsen, saa at Ingen kom til at være Soldat uden de, der frivillig meldte sig; saa fik man vistnok heller ikke saa mange Cujoner, som man nu desværre kan vente at faae. Forøvrigt vil jeg haabe, at Alle, som ved anden Behandling stemte for Bestemmelsen om Præsternes Bærnepligt, ogsaa nu vilde stemme for, at den bliver staaende i Loven trods Ministerens stærke Følelse i saa Henseende, haabende, at hans Følelse vil blive kjølnet til en senere Tid, saa at Loven, inden den forlader Rigsdagen, endog skal faae hans varme Anbefaling paa det Sted, hvor den nu gaaer hen.

Formanden: Det ærede Medlem brugte i sin Udtalelse angaaende Ministerens Stilling til Sagen et Udtryk, som jeg vel indbrømmer,